

Motion till riksdagen
2010/11:Ju330

av **Hillevi Larsson (S)**

Bekämpa våldtäkterna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av utbildning för personer inom rättsväsendet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att tillsätta en granskningskommission.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om idén att införa en nationell hjälptelefon.¹

¹ Yrkande 3 hänvisat till SoU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Under 2009 anmäldes 5 937 våldtäkter i Sverige, 3 979 av dessa rörde personer från 15 år och uppåt. Amnesty Internationals rapport "Case closed – rape and human rights in the Nordic countries" visar att år 2008 så ledde cirka 20 procent av de anmälda våldtäkterna till åtal, vilket är en ökning från tidigare år då 15 procent av fallen ledde till rättegång (våldtäkter som rörde personer från 15 år).

År 2009 kom rapporten "Different systems, similar outcomes? Tracking attrition in reported rape cases in eleven countries" en studie om våldtäkter i Europa som visade att cirka 13 procent av de anmälda brotten i Sverige ledde till åtal. Att så få anmälningar går vidare till att prövas i domstol kan tyda på ett generellt problem med hur anmälningar och förundersökningar görs. En granskningskommission bör därför tillsättas med uppgift att granska alla de våldtäktsanmälningar som inte lett till åtal. Granskningen kan då identifiera eventuella problem för att dessa ska kunna åtgärdas.

För många kvinnor som går igenom en rättegång efter att ha utsatts för sexuellt våld kan processen vara svår och smärtsam. Därför är det av största betydelse att åklagare, försvarare, biträde och domare har kunskap om hur en våldtagen person reagerar psykiskt på det sexuella våldet och om hur traditionella könsrollsmönster påverkar vår syn på sexualitet. Ett dåligt bemötande, t.ex. genom irrelevanta frågor om klädsel och utseende, under förundersökning och rättegång kan innebära att den målsägande upplever situationen som oerhört traumatisk och som ytterligare en kränkning.

Alla som lagförs för sexualbrott, även den majoritet som inte får fängelsepåföljd, måste bedömas beträffande risk för återfall i brott. De som har en förhöjd risk för återfall skall erbjudas strukturerad träning i att styra sitt liv och inte kränka andra på nytt.

Men arbetet mot det sexuella våldet måste också vara förebyggande. Förövare och personer som är oroliga för att de själva ska begå övergrepp kan bara undantagsvis få hjälp med att bryta sitt destruktiva beteende. Bristen på möjligheter till behandling utgör ett allvarligt hot mot barn och vuxna i samhället. Det saknas idag resurser att fånga upp personer som befinner sig i riskzonen för att begå sexuella övergrepp. En möjlighet som flera organisationer och forskare förespråkat är att inrätta en nationell hjälptelefon. Hit skulle människor kunna ringa anonymt när de känner sig oroade för tankar, fantasier och beteenden som gränsar till eller innebär sexuella övergrepp. Antingen för att få akut hjälp, eller för att slussas vidare till behandling. Bemanningen bör bestå av beteendevetare och psykologer med särskild utbildning och god praktisk erfarenhet av arbete med sexuellt övergrepps-beteende.

Stockholm den 21 oktober 2010

Hillevi Larsson (S)